II Forum Niemcoznawcze

Część I: 17.11.2021

Panel I

godz. 10.00 – 11:45

Niemiecki krajobraz polityczny po erze Angeli Merkel

W dobie rządów Angeli Merkel (2005-2021) doszło do znacznych przeobrażeń na niemieckiej scenie politycznej. Nastąpiło pogłębienie fragmentaryzacji i polaryzacji niemieckiego systemu partyjnego, który przeszedł w fazę spolaryzowanego pluralizmu (Sartori), stając się systemem o wysokiej fragmentaryzacji (Niedermayer). Doszło do jego spłaszczenia poprzez osłabienie obu wielkich Volksparteien (CDU/CSU i SPD) i wzmocnienie partii średnich. Znaczące wpływy, zwłaszcza po kryzysie migracyjnym w 2015 r., uzyskała - powstała w 2013 r. - Alternatywa dla Niemiec (AfD). U schyłku ery Merkel coraz większą popularnością cieszyła się partia Zielonych, która bardzo mocno uwypuklała kwestie związane z ochroną klimatu, zyskując największe poparcie wśród najmłodszych wyborców. Pandemia COVID-19 tylko w ograniczonym stopniu wpłynęła na notowania niemieckich partii politycznych. Wszystko to spowodowało, że kampania wyborcza przed wyborami do Bundestagu XX kadencji miała dynamiczny przebieg: aż trzykrotnie zmieniały się partie liderujące w sondażach. Wyniki wyborów do Bundestagu z 26 września 2021 r. przyniosły znaczne zmiany na niemieckiej scenie politycznej. Zwyciężyła SPD, na drugim miejscu znalazły się partie chadeckie, które utraciły status najsilniejszej formacji politycznej w Niemczech, a największy wzrost poparcia w porównaniu z poprzednimi wyborami odnotowali Zieloni. Wyniki wyborów stały się punktem wyjścia do rozmów nad stworzeniem koalicji świateł ulicznych (Ampelkoalition) z udziałem SPD, Zielonych i FDP. Czy Olaf Scholz, jako kanclerz, zainicjuje przełomowe zmiany w niemieckiej polityce i gospodarce? Czy po ewentualnym wejściu Zielonych do rządu federalnego nastąpi „ekologizacja" niemieckiej polityki? Jaki kierunek obierze CDU po przejściu do opozycji? Czy nastąpi pogłębienie dotychczasowych procesów w obrębie niemieckiego systemu partyjnego, a może sytuacja się ustabilizuje lub dojdzie do odwrócenia najnowszych trendów? Te i inne pytania będą osią dyskusji wokół perspektyw i wyzwań stojących przed najważniejszymi siłami politycznymi w Niemczech.

Uczestnicy panelu:

- **Prof. Uwe Jun,** Uniwersytet w Trewirze
- **Dr Ernst Hillebrand,** Fundacja im. Friedricha Eberta, dyrektor Biura w Warszawie
- **Dr Joanna Trajman,** Uniwersytet Wrocławski
- **Dr Piotr Kubiak,** Instytut Zachodni

Prowadzenie: **dr Justyna Schulz,** Instytut Zachodni

Instytut Zachodni

Forum Niemcoznawcze